

Pestprotocol Het Palet

Inleiding

Op het Palet wordt veel aandacht besteed aan het tegengaan van pestgedrag. We gebruiken hiervoor het programma 'Vreedzame School'.

Dit is een compleet programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Voor meer informatie ga naar www.devreedzameschool.nl

Verder hebben wij website P een website tegen pesten, gemaakt voor en door leerlingen.

Deze kunt u vinden op onze schoolwebsite.

Pesten, hoe gaan wij hiermee om?

Pesten is wat anders dan plagen. Pesten gebeurt structureel. Het pesten kan verschillende vormen aannemen: van schelden, het verstoppertje, afpakken of stukmaken van eigendommen, het niet meedoen aan activiteiten, tot het toepassen van allerlei vormen van fysiek, of psychisch geweld. De meeste van deze pestactiviteiten vinden plaats zonder dat de leerkrachten, ouders of andere opvoeders dit doorhebben. Van alle kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs, worden er ruim 300.000 regelmatig gepest. Pesten is het alleen of samen met anderen psychisch of fysiek mishandelen van een kind, die niet in staat is zich zelf te verdedigen.

Het slachtoffer

Elk kind kan slachtoffer worden van pestgedrag. Toch blijken kinderen, die één of meer van de volgende kenmerken vertonen, eerder dan andere kinderen gepest te worden: *Anders* - Het kind is anders dan andere kinderen. Denk aan: huidskleur, kleding, herkomst, lichaamsgeur, manier van praten, gedrag, etc.

Gevoelig - Het kind is gevoelig voor het pestgedrag. Vaak gaat het om passief, angstig of volgzaam gedrag. *Sociale vaardigheden* - Het kind heeft weinig sociale vaardigheden. *Hulpeloos* - Het kind blijkt vaak fysiek niet zo sterk te zijn en kunnen of durven daarom de pesters niet van zich af te slaan.

De pestkop

Er bestaat het verschil tussen de leider(s) en de meelopers. De echte pester neemt bij het pesten het initiatief en de meelopers doen mee met het pesten, maar doen dit met andere motieven. De meelopers pesten mee, omdat ze bang zijn dat ze anders zelf slachtoffer worden en denken dat ze daardoor bij de groep horen. De echte pester heeft vaak de volgende kenmerken: Hij is mondiger en lichamelijker sterker dan het slachtoffer. Hij kijkt neer op het slachtoffer. Hij reageert agressief. Hij denkt dat zijn pestgedrag hem 'stoerder' maakt bij de andere groepsleden.

Achtergronden van het pesten

Niet alle kinderen die de kenmerken van het slachtoffer vertonen worden gepest en ook niet alle kinderen die veel van de kenmerken van de pester vertonen zijn pesters. Het pedagogisch klimaat in de klas speelt hierbij ook een belangrijke rol. De groep waar kinderen in zitten, moet veiligheid bieden. Kinderen moeten zichzelf kunnen en durven uiten. Gevoelens van onveiligheid kunnen leiden door frustraties. Wanneer kinderen niet met zulke frustraties kunnen omgaan, zoeken zij naar mogelijkheden om zich af te reageren.

Het doen we bij ons op school om het pesten te voorkomen:

Het pestgedrag kan voorkomen worden, als er een goed pedagogisch klimaat in de klas aanwezig is. We werken aan: *Veiligheid* Een kind moet zich in de klas veilig voelen, het kind moet geaccepteerd en gewaardeerd worden. Alleen op deze manier durft een kind zichzelf te uiten. *Sociaal leiderschap* De leerkracht is de leider van de klas, maar het is belangrijk dat er samen met de kinderen besluiten worden genomen. Als je met elkaar afspraken en regels maakt, dan kunnen kinderen zich daar beter aan houden en kunnen zij elkaar daarop aanspreken. We werken daarom ook met een

afsprakenboekje. In iedere klas zijn de afspraken met de kinderen besproken en vastgelegd. *Gesprek* We praten in de klassen veel over o.a. sociaal-emotionele onderwerpen. We streven ernaar de kinderen het gevoel te geven dat ze alles in de klas kunnen bespreken. We werken met het programma 'Vreedzame school'. *Samenwerken* We laten de kinderen (in de klas) veel samenwerken met verschillende kinderen. Op deze manier leren de kinderen elkaar accepteren.

Het tegengaan van pestgedrag

Wat is de aanpak van de leerkrachten als er in de groep gepest wordt:

Ze gaan in gesprek met het slachtoffer

Ze geven aan het kind graag te willen helpen en het kind serieus te nemen. Ze geven vertrouwen aan het kind.

Gesprek met de pester(s)

We laten de kinderen in een gesprek bewust worden van hun gedrag. We geven het kind inzicht, confronteren het kind met de gevolgen en geven uitzicht, hoe ze het goed kunnen maken en hoe ze het in de toekomst anders kunnen en moeten aanpakken.

Pas als de kinderen zich hiervan bewust zijn, kunnen we over consequenties praten.

Gesprek met de groep De leerkracht gaat in een kringgesprek na hoe kinderen over pesten denken en of zij weten wat de eventuele gevolgen van pesten kunnen zijn. We laten als leerkracht merken dat we pesten afkeuren. Samen met de kinderen maken we afspraken over het op laten houden ophouden van pesten.

Gesprek met de ouders

We gaan afzonderlijk in gesprek met de ouders van het slachtoffer en met de ouders van de pester(s). Vertellen hen wat er aan de hand is, hoe wij er zelf over denken en welke maatregelen we al hebben genomen. De leerkracht maakt samen met de ouders afspraken.

Mocht u zich zorgen maken of vragen hebben n.a.v. dit artikel, neemt u dan contact op met de groepsleerkracht van uw kind.

Aanvulling Pestprotocol: Cyberpesten.

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Cyberpesten gebeurt vaak buiten de school. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. En het pesten heeft effect op het schoolklimaat. Het is een groeiend probleem. Daarom is een aanvulling op het huidige pestprotocol van Het Palet van groot belang. Dit protocol stuurt aan op een integrale aanpak in samenwerking met de ouders.

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten: anonieme berichten versturen, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen en het versturen van een e-mail bom. Schrikbarend is te weten dat 20% van de leerlingen te maken heeft met cyberpesten. Niet al deze vormen zul je vinden op de basisschool maar toch is het van belang te weten waarin cyberpesten kan ontaarden.

De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Wanneer de leerkracht merkt, dat er door kinderen uit zijn/haar klas thuisgebruik gemaakt wordt van chatprogramma's als MSN, of er e-mailcontacten tussen leerlingen zijn, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen en risico's hiervan. In de bovenbouwgroepen is dit in ieder geval aan de orde.

Als school kiezen wij voor een curatieve aanpak; Signalen betreffende cyberpesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert, dat er sprake is van cyberpesten, volgt hij/zij onderstaand stappenplan.

1. Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de dader(s) Deze twee onderdelen vallen beiden onder de eerste stap. Ze dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is namelijk van belang dat er met zowel het slachtoffer als met de daders in gesprek gegaan wordt. Daarvoor dienen de dader(s) dus opgespoord te worden. Er moet worden afgewogen of de gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of dat dit in een driegesprek (leerkracht,slachtoffer,dader) kan plaatsvinden. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- deze leerling en diens klacht serieus neemt.
- de leerling zijn verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt.
- zich probeert in te leven in de leerling.

- geen verwijten maakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen.
- de leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en/of te verwijderen wanneer het om digitaal pesten gaat.
- door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na het signaleren van digitaal pesten. De leerling zal niet snel vertellen dat hij/zij gepest wordt of zelf pest.

Opsporen van de dader(s)

Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is zal er getracht moeten worden om dit op te sporen. Dit kan gedaan worden door gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de dader is. Op Het Palet is het niet toegestaan gebruik te maken van websites als Hyves, Facebook of het bekijken van de mail. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten en aanwijzingen kunnen de dader verraden. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd.

Gesprek met de dader(s)

Hierbij is het van belang:

- In te gaan op wat er gaande is.
- Door te vragen.
- Goed te luisteren naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus te nemen.
- Te wijzen op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling.
- Duidelijk te maken dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is.

Als het pesten op deze manier bespreekbaar wordt gemaakt, bestaat wel het gevaar dat het slachtoffer opnieuw door de pester(s) te grazen wordt genomen. Wij moeten er dus voor zorgen dat er een goed pestbeleid is en dat leerkrachten oog houden voor het pestgedrag. Wanneer er een goed pestbeleid is, wordt de kans op herhaling kleiner. Wij bespreken dit in het team en met de directeur.

2. Ouders/verzorgers van de leerlingen op de hoogte stellen

De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt.

Dat gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen. Denk hierbij aan het volgende:

- De leerkracht vraagt de ouders of zij de signalen herkennen. Wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, kunt u hen hierover informatie geven.
- De leerkracht vertelt ouders/verzorgers dat het niet hun schuld is, maar vraagt ze wel om mee te denken.
- De leerkracht informeert de ouders over de afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden.
- De leerkracht vertelt de ouders welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen.
- De leerkracht kan de ouders/verzorgers voor meer informatie verwijzen naar bijvoorbeeld: Het gratis telefoonnummer 0800-5010 (voorheen de onderwijstelefoon).
- www.pestweb.nl. Zij kunnen antwoord geven op vragen van ouders/verzorgers. Zij zijn ook per telefoon te bereiken: 0800 2828280 of mobiel. De leerkrachten en de directeur van Het Palet streven er naar om (digitaal) pesten te stoppen, of liever nog, te voorkomen. Dit zal niet altijd lukken, omdat deze vorm van pestgedrag zich buiten school afspeelt. Toch vinden de leerkrachten en de directeur het erg belangrijk om te doen wat in hun vermogen ligt. Immers, kinderen kunnen pas goed leren als ze zich veilig voelen.

Sancties

In overleg met de directie zullen er sancties op maat volgen.

Hierbij kan gedacht worden aan:

- Het maken en presenteren van een werkstuk over pesten.
- Een aantal weken geen gebruik mogen maken van de computer op school
- Het innemen van de mobiele telefoon
- Tijdelijk de leerling uit de groep zetten
- Tijdelijk niet deelnemen aan vrije situaties, zoals buitenspelen

Mocht blijken dat de genomen stappen zoals beschreven in dit protocol en de sancties niet het juiste effect hebben, dan zullen we moeten overgaan tot schorsing of verwijdering van de school.

Ter informatie:

Ook de overheid doet veel om ouders en scholen te helpen. Door tal van projecten en websites probeert men voorlichting te geven en handvatten te bieden voor een goede aanpak. Op deze website worden kinderen bewust gemaakt van hun handelen en dat van anderen en leren zij niet zo maar alles en iedereen te vertrouwen die via internet met hen contact heeft. Een andere nuttige website is <https://www.vraaghetdepolitie.nl> waar tal van vragen die oudere kinderen en volwassenen kunnen hebben over internet en alles wat daarop gebeurt, wordt behandeld. Tevens is er de website www.meldknop.nl. Op meldknop.nl vindt u informatie, hulp en advies om problemen op te lossen. U kunt deze knop voor uw kind downloaden. Zoek de sites eens op en neem met uw kinderen door wat de mooie kanten van internet zijn en maak ze alert voor de soms vervelende kanten ervan.

Hoe ga je om met ruzie?

Rachma (9) zit op een **Vreedzame School**. Leraren krijgen hier les in hoe ze ervoor kunnen zorgen dat hun klas één groep is. "Ruzies komen wel eens voor, maar kinderen leren hier hoe we die kunnen oplossen", vertelt Rachma.

[Bekijk het filmpje >](#)